

**OPIS MODUŁU, PROGRAMU NAUCZANIA
ORAZ SPOSOBÓW WERYFIKACJI I OCENY EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Nazwa przedmiotu*: Obcość w kulturze

Nazwa w języku polskim*: Obcość w kulturze

Nazwa w języku angielskim*: Alterity in culture

Dane dotyczące przedmiotu*:

Jednostka oferująca przedmiot: Kolegium I

Przedmiot dla jednostki: Kolegium I (kierunek germanistyka, studia drugiego stopnia)

Cykl dydaktyczny: nie dotyczy

Koordynator przedmiotu cyklu: nie dotyczy

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu
Egzamin
Język wykładowy
Niemiecki
Profil
Ogólnoakademicki
Typ przedmiotu
Moduł zajęć kierunkowych

Dane dotyczące przedmiotu cyklu**:

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu cyklu
Egzamin
Efekty uczenia się modułu zajęć
OwK_W01 – w pogłębionym stopniu – zna i rozumie wymiary obcości w kulturze niemieckiego obszaru językowego, wybrane pojęcia, fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk o kulturze i religii, a także wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej właściwej dla dyscypliny naukowej nauki o kulturze i religii. [K_W01]
OwK_W02 – zna w stopniu pogłębionym główne nurty badawcze dotyczące problematyki obcości i inności w kulturze, takie jak studia postkolonialne, gender studies, queer studies czy teorie interkulturowości; rozumie znaczenie najnowszych osiągnięć w badaniach nad kategorią „otherness” i potrafi wskazać ich wpływ na rozwój współczesnych nauk o kulturze i religii [K_W06]
OwK_W03 – ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę specjalistyczną dotyczącą metodologii oraz terminologii z zakresu badań nad obcością (np. othering, transdifferenz, hybrydyzacja), zna i rozumie teorie takich autorek i autorów jak Said, Spivak, Bhabha, Derrida, Kristeva, Fanon czy Bauman [K_W07]
OwK_W04 – ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o zaawansowanych metodach analizy i interpretacji tekstów kultury dotyczących problematyki obcości, w tym o założeniach dekonstrukcji Derridy, teoriach postkolonialnych, feministycznej krytyce kultury oraz innych nurtach badań; zna sposoby interpretowania figur „obcego” obecnych w literaturze, sztuce, filmie i debatach publicznych oraz rozumie ich znaczenie w kontekście kulturowym i historycznym [K_W09]

OwK_K01 – jest gotowa/gotów do uznawania znaczenia wiedzy teoretycznej i w zakresie języka niemieckiego w analizie problemów badawczych i praktycznych dotyczących obcości i różnorodności kulturowej. Jest gotowa krytycznie odnosić się do tekstów i praktyk kulturowych, a także poszukiwać rozwiązań dla problemów związanych np. z wykluczeniem, marginalizacją czy stereotypizacją [K_K02]

OwK_K01 – jest gotowa/gotów do angażowania się w działania społeczne promujące kulturę niemieckiego obszaru językowego, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki obcości i różnorodności. Jest gotowa do inspirowania inicjatyw kulturalnych i akademickich, które przeciwdziałają dyskryminacji i wspierają postawy otwartości, dialogu międzykulturowego oraz akceptacji odmienności [K_K04]

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne

Nie dotyczy

Bilans pracy studenta

3 punkty ECTS (75 godz. pracy)

- 35 godz. – w kontakcie (2 ECTS)
- 40 godz. – praca własna (1 ECTS; przygotowanie do egzaminu)

* wypełnia jednostka prowadząca kierunek studiów

** wypełnia koordynator

Szczegóły zajęć i grup**

Wykład

Literatura

Bhabha H.: *Die Verortung der Kultur*, przeł. Schiffmann M. / Freudl J., Tübingen 2000.

Derrida J.: Die Einsprachigkeit des Anderen oder die ursprüngliche Prothese, *Zeitschrift für interkulturelle Germanistik*, 2011, 2/2, s. 153–168 [online:

<https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.14361/zip.2011.0210/pdf?licenseType=open-access>].

Moebius S. / Quadflieg D. (wyd.): *Kultur. Theorien der Gegenwart*, Wiesbaden 2011.

Schnall R. (wyd.): *Gegenwartskultur. 130 Stichwörter*, Stuttgart / Weimar 2006.

Środa M.: *Obcy, inny, wykluczony*, Gdańsk 2020.

Efekty uczenia się

Jak wyżej (Efekty uczenia się modułu zajęć)

Metody i kryteria oceniania

Metoda: egzamin pisemny z elementami analizy pojęć i tekstów źródłowych oraz zadaniem dotyczącym propozycji inicjatyw wspierających otwartość i różnorodność

Kryteria: przedziały procentowe, według skali:

60-67,9% – 3,0

68-75,9% – 3,5

76-83,9% – 4,0

84-91,9% – 4,5

92-100% – 5,0

Weryfikowane efekty uczenia się: OwK_W01, OwK_W02, OwK_W03, OwK_W04, OwK_K01, OwK_K02

W ramach tych zajęć dopuszcza się korzystanie z narzędzi GenAI wyłącznie w zakresie pomocniczym na etapie przygotowania do egzaminu (np. w celu wyszukiwania oraz gromadzenia informacji). Natomiast praca egzaminacyjna powinna stanowić wyłącznie efekt samodzielnej pracy. Naruszenie zakazu będzie traktowane jako naruszenie zasad uczciwości akademickiej.

Zakres tematów zajęć

1. Własne, inne, obce – wprowadzenie 2. Teorie obcości. Interkulturowe badania nad obcością 3. Konstrukcja tożsamości i odmienności 4. Kulturowe procesy othering 5. Figury obcego: dzikus, queer, mieszkaniec Wschodu, czarny, Żyd, kobieta, zwierzę, niewolnik, uchodźca, imigrant, lesbijka, gej, „ludzkie odpady” 6. Figury obcego: eros, szal, śmierć, przemoc, szaleństwo 7. Hybrydyzacje
Rygory zaliczenia zajęć
Egzamin
Literatura uzupełniająca
Alaimo S.: <i>Bodily Natures: Science, Environment and the Material Self</i>. Bloomington: 2010. Alollio-Näcke L. / Kalscheuer, B. / Manzeschke A. (wyd.): <i>Differenzen anders denken: Bausteine zu einer Kulturtheorie der Transdifferenz</i>, Frankfurt / New York 2005. Bauman Z.: <i>Nowoczesność i Zagłada</i>, Kraków 2009. Bauman Z.: <i>Obcy u naszych drzwi</i>, przeł. W. Mincer, Warszawa 2016. Bauman Z.: Ponowoczesne wzory osobowe, <i>Studia socjologiczne</i>, 1993, nr 2, 7–31 [online: https://www.studiasocjologiczne.pl/img_upl/studia_socjologiczne_1993_nr_2_s.7_31.pdf]. Braun Ch. / Stephan I. (wyd.): <i>Gender@Wissen. Ein Handbuch der Gender-Theorien</i>, Köln 2013. Cixous H.: <i>Das Lachen der Medusa</i>. W: Hutfless E. / Postl G. / Schäfer E. (wyd.): <i>Hélène Cixous. Das Lachen der Medusa zusammen mit aktuellen Beiträgen</i>, Wien 2017, s. 39–61. Damon J.: <i>Wykluczenie</i>, Warszawa 2012. de Beauvoire S.: <i>Druga płeć</i>, przeł. G. Mycielska, Kraków 1972. Derrida J.: Różnia, przeł. Janusz Margański. W: Derrida J.: <i>Marginesy filozofii</i>, Kraków 2012, s. 29–56. Fanon F.: <i>Wyklęty lud ziemi</i>, Warszawa 1985. Foucault M.: <i>Historia seksualności</i>, przeł. B. Banasiak / T. Komendant / K. Matuszewski, Gdańsk 2010. Foucault M.: <i>Historia szaleństwa w dobie klasycyzmu</i>, Warszawa 1987. Giles J. / Middleton T.: <i>Studying Culture: A practical Introduction</i>, Malden 2008. Halberstam J. J.: <i>Gaga Feminism. Sex, Gender and the End of the Normal</i>, Boston 2012. Haraway D.: Manifest cyborgów: nauka, technologia i feminizm lat osiemdziesiątych, przeł. S. Królak / E. Majewska, <i>Przegląd filozoficzno-literacki</i>, 2003, nr 1(3), s. 49–87. Haraway D.: Zwierzęta laboratoryjne i ich ludzie, przeł. A. Ostolski, <i>Krytyka Polityczna</i> 2008, nr 15, s. 102–116. Kristeva J.: <i>Strangers to Ourselves</i>, New York 1991. Mbembe A.: <i>Nekropolitik</i>. W.: Pieper M. / Atzert T. / Karakayalı S. / Tsianos V. (wyd.): <i>Biopolitik – in der Debatte</i>, Wiesbaden 2011. Said W. E.: <i>Orientalismus</i>, przeł. H. G. Holl, Frankfurt am Main 2009. Sontag S.: <i>Choroba jako metafora. Aids i jego metafory</i>, przeł. J. Anders, Warszawa 1999. Spivak G. C.: „Czy podporządkowani inni mogą przemówić?”, przeł. E. Majewska, <i>Krytyka polityczna</i>, 2011, 24/25, s. 196-239. Wolting M. / Wolting S. (red.): <i>Zrozumieć obcość. Recepcja literatury niemieckojęzycznej w Polsce po 1989 roku</i>, Kraków 2016.
Metody dydaktyczne
Wykład konwersatoryjny, wykład kursowy
Metody dydaktyczne – inne
Nie dotyczy

** wypełnia koordynator